

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.9.13.
COM(2011) 551 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

**AZ UNIÓS JOGÉRVÉNYESÜLÉSBE VETETT BIZALOM KIÉPÍTÉSE –
AZ EURÓPAI IGAZSÁGÜGYI KÉPZÉS ÚJ DIMENZIÓJA**

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

AZ UNIÓS JOGÉRVÉNYESÜLÉSBE VETETT BIZALOM KIÉPÍTÉSE – AZ EURÓPAI IGAZSÁGÜGYI KÉPZÉS ÚJ DIMENZIÓJA

1. BEVEZETÉS

Az Európai Unió a jogállamiság elvére épül, amely az uniós jog és a nemzeti jogrendszerek kölcsönhatása révén érvényesül. Mind a két fajta jog alkalmazása a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik, akik azonban tevékenységüket különböző jogrendszerekben, eltérő jogi hagyományok alapján fejtik ki. A jog érvényesülésén alapuló európai térség hatékony működéséhez elengedhetetlen egy olyan európai igazságügyi kultúra létrehozása, amelyben maradéktalanul érvényesül a szubszidiaritás elve és az igazságszolgáltatás függetlensége. E folyamat alapvető eleme lenne az igazságügyi képzés, amelynek célja, hogy megerősítse a tagállamok, a jogi szakemberek és a polgárok egymásba vetett bizalmát.

Az Európai Bizottság a Stockholmi Program¹ célkitűzéseinek megfelelően szeretné elérni, hogy 2020-ig az Európai Unióban dolgozó gyakorló jogászok fele részt vehessen valamilyen európai igazságügyi képzési tevékenységben a helyi, nemzeti és európai szinten rendelkezésre álló erőforrások igénybevételével.

E cél megvalósításához valamennyi szinten az érdekelt felek elkötelezettségére és teljes körű együttműködésére van szükség. A tagállamoknak, a bírói karoknak, az igazságügyi képzőintézményeknek és a jogi szakmáknak meg kell erősíteniük az igazságügyi képzésre irányuló tevékenységeiket. Mivel leginkább e szereplők biztosíthatják az uniós jog nemzeti képzésekbe való beépítését, az európai szintű fellépések csak kiegészítik majd a nemzeti tevékenységeket.

Uniós jog nemzeti szinten

Az uniós jog áthatja a különféle nemzeti szintű tevékenységeket, és nagy mértékben befolyásolja az emberek és a vállalkozások mindennapi életét. A belőle keletkeztetett jogok és kötelezettségek felett a nemzeti bíróságoknak kell őrködniük. Az uniós jog alapján történő bíráskodás elsődlegesen a nemzeti bírók feladata. Az uniós jog alkalmazási köre és hatása az európai uniós szerződések többszöri módosítása következtében immár kibővült, és az igazságszolgáltatás igénybe vételének lehetősége megerősödött. A Lisszaboni Szerződés megerősítette az Unió hatásköreit, különösen a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel kapcsolatban.

A kölcsönös elismerés alapja a kölcsönös bizalom

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 67., 81. és 82. cikkében lefektetett, polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapköve a kölcsönös elismerés. Az

¹ [HL C 115., 2010., 1. o.](#)

ítéletek elismeréséhez, a bírói hatóságok közötti együttműködéshez és az ítéletek gyors végrehajtásához azonban alaposan ismerni kell a különböző nemzeti jogrendszereket. Mindez központi fontosságú a kölcsönös bizalom kiépítése szempontjából. Sziáliától Lappföldig bármerre is járunk, a különböző szintű bíróságokon működő nemzeti bírának megfelelő ismeretekkel kell rendelkezniük az uniós jogról és a nemzeti igazságszolgáltatásokról.

Az uniós jog hatékony végrehajtása

Az uniós jog továbbfejlesztésével párhuzamosan ügyelni kell a hatékony végrehajtásra is², hiszen csak így biztosítható a jogbiztonság és a jogértelmezés egységessége. A bírák és a gyakorló jogászok uniós jogi képzése kulcsfontosságú ajánlásként szerepel Mario Monti jelentésében³, amely többek között azt vizsgálta, miként tudnák a polgárok és a vállalkozások jobban érvényesíteni jogaikat, és hogyan lehetne jobban biztosítani az egységes piac hatékonyságát. E célkitűzés jelentőségét a Bizottság már a stockholmi program végrehajtásáról szóló cselekvési tervben⁴ és az uniós polgárságról szóló 2010. évi jelentésben⁵ is kiemelte. Az Európai Parlament szintén hangsúlyozta, hogy a megfelelő igazságügyi képzés jelentős mértékben hozzájárulna a belső piac működésének tökéletesítéséhez és ahhoz, hogy a polgárok egyszerűbben gyakorolhassák jogaikat⁶.

Az Európai Unió egyértelmű támogató szerepvállalása

A Lisszaboni Szerződés⁷ a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéshez kapcsolódó ügyekben hatáskörrel ruházza fel az Európai Uniót „a bírák, ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak képzésének támogatása” terén.

Az Európa 2020 stratégia⁸ felhívja a figyelmet a képzéssel kapcsolatos hatékony ráfordítások és a következetes európai szintű jogi háttér szükségességére.

A Bizottság ezen újonnan kínálkozó lehetőségek alapján fogja kialakítani az uniós vívmányokra vonatkozó képzés erős és legitim keretét.

Az Európai Parlament következetesen szót emel a valódi európai igazságügyi kultúra kialakítása mellett, amely a jog érvényesülésén alapuló európai térség nélkülözhetetlen előfeltétele⁹. Az Európai Tanács¹⁰ arra hívta fel a figyelmet, hogy a valódi európai igazságügyi és bűnüldözési kultúra előmozdításához erős uniós fellépésre van szükség.

Mindez együttesen azt mutatja, hogy lépésváltásra lesz szükség az EU-ban szervezett európai igazságügyi képzések koncepciója és arányai tekintetében, és e képzésekbe módszeresen be kell vonni a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség végrehajtásával foglalkozó jogi szakembereket.

2010-ben a Bizottság kiterjedt konzultációt indított az érdekeltek körében, amelybe bevonta többek között az Európai Parlamentet, a tagállamokat, az Európai Unió Bíróságát (EUB), az Európai Igazságügyi Képzési Hálózatot (EJTN) és annak tagjait, az igazságügyi fórum

² „Az eredmények Európája – a közösségi jog alkalmazása”, COM(2007) 502 végleges.

³ M. Monti: *Az egységes piac új stratégiája*, 2010. május 9.

⁴ [COM\(2010\) 171.](#)

⁵ [COM\(2010\) 603.](#)

⁶ [Állásfoglalás az igazságügyi képzésről – Stockholmi Program](#), 2010. június 17.

⁷ Az [EUMSZ](#) 81. cikke (2) bekezdésének h) pontja és 82. cikke (1) bekezdésének c) pontja.

⁸ [COM\(2010\) 2020 végleges.](#)

⁹ [2010/2080\(INI\) jelentés.](#)

¹⁰ Lásd a 2. oldalon az 1. lábjegyzetet.

tagjait¹¹, és különösen az Európai Jogi Akadémiát (ERA), az Európai Ügyvédi Kamarák Tanácsát (CCBE), az Európai Unió Közjegyzőseinek Tanácsát (CNUE), az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózatát (ENCJ), az Európai Unió Legfelsőbb Bíróságai Elnökeinek Hálózatát, valamint az Európai Unió Államtanácsainak és Legfelső Közigazgatási Bíróságainak Szövetségét. A Bizottság az elsődleges tevékenységeket és a prioritásokat az ő észrevételeik¹² alapján határozta meg.

2. SEBESSÉGVÁLTÁS: AZ EURÓPAI UNIÓBAN DOLGOZÓ GYAKORLÓ JOGÁSZOK FELÉNEK KÉPZÉSBEN VALÓ RÉSZVÉTELE 2020-IG

Az Európai Unióban számos jogi szakember – bírák, bírósági tisztviselők és különböző egyéb jogi szakemberek – dolgozik¹³.

Gyakorló jogászok a 27 tagállamban

Hivatásos bíró	79 100
Ügyész	35 032
Ügyvéd	868 615
Bírósági tisztviselő	351 220
Végrehajtó	29 060
Közjegyző	38 269
Összesen	1 401 296¹⁴

Az uniós vívmányokkal kapcsolatos európai igazságügyi képzések választéka nemzeti és európai szinten egyaránt meglehetősen szerény. 2011 májusában a bírák és ügyészek 51 %-a úgy nyilatkozott, hogy soha nem vett részt az EU vagy valamely más tagállam jogára vonatkozó igazságügyi képzésben, miközben 74 %-uk arról számolt be, hogy az elmúlt években emelkedett az uniós jogot érintő ügyeik száma. A bírák és az ügyészek 24 %-a azt közölte, hogy azért nem vett részt soha uniós jogi képzésben, mert egyszerűen nem volt ilyen képzés¹⁵. E tevékenységek ugyanis tagállamonként nagyban különböznek egymástól: a képzésbe bevont bírák és ügyészek száma az évi 240-től a 13 000-ig terjed. A Bizottság 2007 és 2010 között 162 projektet finanszírozott, illetve társfinanszírozott, amelyeken csaknem 26 000 fő vett részt.

¹¹ [Igazságügyi fórum](#).

¹² A konzultáció eredményeinek összefoglalása [itt](#) található.

¹³ Az EUMSZ 81. cikke (2) bekezdésének c) pontja és 82. cikke (1) bekezdésének c) pontja kifejezetten a „bírák, ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak” képzéséről rendelkezik. Az ügyvédekre ugyan nem tér ki a fenti szakmai felsorolás, holott ők is szerves és elengedhetetlen részesei az igazságszolgáltatási tevékenységnek, és központi szerepet játszanak az uniós jog végrehajtásában. A közjegyzők már kevésbé vesznek részt az igazságszolgáltatási tevékenységekben, néhány tagállam azonban igazságszolgáltatási hatáskörökkel ruházta fel őket, így szintén hozzájárulnak az uniós jog végrehajtásához. Tekintettel a Szerződés rendelkezéseinek szellemiségére és célkitűzéseire, e két szakma képviselőire ki lehet terjeszteni a rendelkezéseket.

¹⁴ [European judicial systems 2010](#) (Európai igazságügyi rendszerek 2010.), CEPEJ, Európa Tanács (Németország: 2006. évi adatok).

¹⁵ Előzetes statisztikai adatok; „[Judicial training in the EU Member States](#)” (Igazságügyi képzés a tagállamokban), az Európai Parlament tanulmánya, várható közzététel: 2011. október.

Az igazságügyi képzéseken **elsőbbiséget** élveznek a **bírák és az ügyészek**, mivel ők felelnek az uniós jog végrehajtásáért és betartásáért, ám a többi gyakorló jogász képzésen való részvétele éppolyan lényeges. A bírósági tisztviselőknek például az európai keretszabály értelmében kell támogatást nyújtaniuk a sértetteknek. A szabad mozgáshoz való jogukat gyakorló európai polgárok gyakran kerülhetnek olyan helyzetbe, amelyben uniós jogi kérdésekben jártas ügyvédhez vagy közjegyzőhöz kell fordulniuk. A gyermekek igazságügyi rendszerekben való optimális részvételében minden gyakorló jogásznak szerepe van¹⁶.

Fontos lenne képzést biztosítani a bűnüldöző szervek tagjainak is, ezért a Bizottság 2012-ben közlemény terjeszt elő az európai képzési rendszer bűnüldöző szervek tagjai tekintetében való továbbfejlesztéséről.

A cél az, hogy valamennyi gyakorló jogászt bevonjunk a képzési lehetőségekbe, legyen az akár bíró, akár ügyész, bírósági tisztviselő, ügyvéd vagy egyéb jogi szakember.

3. SZAKEMBEREKNEK SZÓLÓ KÉPZÉS

Az európai igazságügyi képzés gyakorlati megközelítése

Az európai igazságügyi képzés csak akkor tarthat számot az igazságszolgáltatási rendszerek működésében részt vevő szakemberek érdeklődésére, ha gyakorlatias szemléletű. Fontos, hogy a képzés jelentőséggel bírjon az érintettek mindennapos munkája szempontjából, kevés időt vegyen igénybe, ugyanakkor hatékony tanulási módszereken alapuljon. 2011 májusában ugyanis a bírák és az ügyészek 19 %-a azt nyilatkozta, hogy időhiány miatt nem tudott részt venni uniós jogi képzésben¹⁷.

Az európai igazságügyi képzésnek mind az **alap-, mind a továbbképzésben** meg kell jelennie. Az uniós joggal minden újdonsült jogásznak kezdettől fogva tisztában kell lennie. Ahhoz, hogy a gyakorló jogászok folyamatosan jól tájékozottak legyenek, és tudják, hogyan és mely forrásokból sajátíthatják el az újabb készségeket és információkat, nem elég részt venniük a működésük megkezdését megelőző alapképzésen, hanem egész életükön át folytatniuk kell a tanulást.

A tagállamoknak a bírákra és az ügyészekre háruló munkamennyiség értékelésekor szem előtt kell tartaniuk, hogy a bíróságon kívül töltött **idő** is lehet az **igazságszolgáltatás minőségébe** eszközölt befektetés.

A kiemelt területek meghatározása

Az európai igazságügyi képzésnek elsősorban az uniós vívmányok joganyagát kell felölelnie, beleértve az anyagi és eljárási jogot, az igazságügyi együttműködés eszközeit és az EUB vonatkozó ítélkezési gyakorlatát.

Az érintettek a konzultáció folyamán jelezték, mely **szakpolitikai területeken** lenne szükség képzésre. Ennek alapján a következőket tekinthetjük a képzés kiemelt területeinek: környezetvédelmi jog; polgári, szerződési, család- és kereskedelmi jog, versenyjog, szellemi tulajdonjogok, büntetőjog (különösen az európai elfogatóparancs végrehajtása), az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények, alapvető jogok és adatvédelem. Emellett kiemelt

¹⁶ [COM\(2011\) 60.](#)

¹⁷ Lásd a 4. oldalon a 15. lábjegyzetet.

területként kezelhetők még mindazok a területek, amelyeken az EU tapasztalatai szerint nem megfelelő valamely ágazati jogszabály betartása, vagy rendkívül összetett és technikai jellegű az ágazati jogszabály.

Az Európai Bizottság a képzésre vonatkozó pénzügyi programjait e kiemelt területek alapján fogja kidolgozni.

Rövid távú cserék

A gyakorló jogászoknak a bizalomra és a kölcsönös elismerés elvének alkalmazására épülő, a jog érvényesülésén alapuló európai térségben nemcsak az uniós joggal kell tisztában lenniük, hanem bővíteniük kell a különböző európai igazságszolgáltatási rendszerekre vonatkozó ismereteiket is.

Ennek egyik legjobb módszere lehet a csere, amelyen a résztvevők gyakorlati ismereteket szerezhetnek az uniós eszközökről és a többi tagállam jogrendszeréről, átadhatják egymásnak tapasztalataikat, valamint fokozhatják az egymás közötti bizalmat és megértést.

A Bizottság e cserék fejlesztését az újonnan kinevezett bírákkal és ügyészekkel kívánja elkezdni. A cseréket a nemzeti igazságügyi képzőintézményeknek kell megszervezniük az alapképzés során. Így a bírák és az ügyészek már az elejétől fogva helyesen ítélik meg szerepük európai jellegét, és teljes elkötelezettséget tanúsíthatnak iránta.

Az Európai Bizottság 2014-től kétéves csereprogramot kíván kezdeményezni az újdonsült bírák és ügyészek számára. A Bizottság célja, hogy a nemzeti igazságügyi képzőintézmények által szervezett cserén előbb-utóbb valamennyi újonnan kinevezett bíró és ügyész (évente körülbelül 2 500 fő) részt vehessen.

A képzést támogató technológia: az európai igazságügyi portál és az elektronikus tanulás

Az európai igazságügyi portál a polgárok, a vállalkozások és a gyakorló jogászok rendelkezésére álló egyablakos tájékozási lehetőség. Rengeteg információt biztosít 22 nyelven, és az igazságügyi képzés területén is referenciaeszközként szolgálhat. A portált tovább fogjuk fejleszteni: információkat fogunk nyújtani a képzőintézményekről és a képzésekről, biztosítani fogjuk a jogi adatbázisokhoz és a színvonalas képzési anyagokhoz való könnyű hozzáférést, továbbá a Bizottság által rendelkezésre bocsátott társfinanszírozási lehetőségekre vonatkozóan belépési pontot biztosítunk.

Emellett forrásokat kell fordítani az elektronikus tanulásra is, mivel ennek révén lehetne a legjobban orvosolni a gyakorló jogászok időhiányát.

Az Európai Bizottság gondoskodni fog arról, hogy az európai igazságügyi portál támogassa az európai igazságügyi képzést.

A Bizottság elő fogja mozdítani az elektronikus tanulás továbbfejlesztését, amely rugalmasságának köszönhetően több végfelhasználó elérését teszi lehetővé.

Emellett gyakorlati iránymutatást fog kidolgozni az igazságügy világában alkalmazható speciális tanulási magatartásokról, valamint a legmegfelelőbb képzési módszerekről, amelyben kitér a minőség és a hatás értékelésére, valamint a közös minőségi kritériumok és mutatók alkalmazására is.

A nyelvi készségek fejlesztése

Az idegen nyelvek és azon belül a jogi terminológia elsajátítása is igen fontos feladat, amelynek helyet kell kapnia a gyakorló jogászok továbbképzésében. Ez ugyanis az igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló, tagállamok közötti hatékony kapcsolattartás előfeltétele.

Az idegen nyelvek jogi terminológiájára irányuló képzésre valamennyi érdekelt félnek gondot kell fordítania.

4. A MEGLÉVŐ STRUKTÚRÁK ÉS HÁLÓZATOK KIHASZNÁLÁSA

Közös kihívás, hogy 2020-ig az Európai Unióban dolgozó gyakorló jogászok felért bevonjuk a képzésbe. Ezt a kihívást a legjobban akkor lehet felvállalni, ha igénybe vesszük a **meglévő – akár nemzeti, akár európai – struktúrákat, szereplőket és hálózatokat**. E téren nem lenne helyes monopóliumjellegű európai szintű struktúrát létrehozni, különösen, mivel biztosítani kell az igazságszolgáltatás függetlenségének szükséges tiszteletben tartását, illetve az ügyvédi, közjegyzői és végrehajtói kamarák önszerveződését.

A legjobb, ha az **támogatjuk, hogy valamennyi érdekelt részt vegyen az európai igazságügyi képzési tevékenységek kifejlesztésében**, miközben gondoskodunk arról, hogy a képzés keretei valamennyi szereplő igényeinek megfeleljenek, előmozdítsák a szinergiákat és a képzési eredmények javulását idézzék elő.

A meglévő nemzeti szintű erősségek kihasználása

A **tagállamok** – amelyeknek elsődleges felelősségi körébe tartozik az **igazságügyi képzés minősége és kiterjedése** – már jelenleg is tekintélyes képzési kapacitással rendelkeznek. Alap- és továbbképzést nyújtó igazságügyi képzőintézmények 17 tagállamban léteznek. A többi tagállamban az igazságügyi minisztérium, a bírói tanács vagy a bírósági szolgálatok szervezik a képzést. Az ügyvédi és a közjegyzői kamarák szintén támasztanak nemzeti követelményeket tagjaik továbbképzése terén, és szerveznek képzési tevékenységeket is.

A **meglévő** nemzeti, regionális és helyi szintű **struktúrák** kulcsszerepet játszanak abban, hogy bevonják az uniós jogról és eljárásokról szóló képzéseket az igazságügyi képzési tevékenységek közé, és növekedjen e képzések gyakorisága, hatékonysága és a mindennapi munkára gyakorolt hatása.

2001-ben a franciaországi Ecole Nationale de la Magistrature, a portugáliai Centro de Estudos Judiciários és a spanyolországi Escuela Judicial del Consejo General del Poder Judicial szoros együttműködésbe kezdett. Tevékenységük a leendő bírák és ügyészek cseréjére terjed ki, akik az e három országban megrendezett, elsősorban az uniós joghoz kapcsolódó témákkal, valamint az adott ország saját nemzeti jogrendszerével foglalkozó képzési tevékenységeken vehetnek részt. A tevékenység azóta is zavartalanul folytatódik, sőt más képzőintézmények részvételével is kibővült; 2010-ben már 13 ország vett részt az együttműködésben, amely beépült az EJTN keretébe.

A peripignani és a barcelonai ügyvédi kamara évek óta közös éves szemináriumot szervez azoknak a nehézségeknek a megvitatására, amelyek újra és újra felbukkannak a határokon átnyúló ügyekben az uniós jogi keret végrehajtásával kapcsolatosan.

Nem minden tagállamban létezik azonban **alapképzés**. 2011 májusában a bírák és ügyészek 43 %-a jelentette ki, hogy jogi diplomája megszerzésekor nem tanulmányozta sem az uniós jogot, sem az emberi jogok európai egyezményét vagy más tagállam jogát, 63 %-uk pedig hivatalba lépése előtt nem részesült semmilyen uniós jogi alapképzésben¹⁸. A gyakorló jogászoknak pedig kellő **ismeretekkel** kell rendelkezniük az uniós igazságügyi együttműködés eszközeiről, és beépült **reflexként** rendszeresen hivatkozniuk kell az európai szintű ítélkezési gyakorlatra, ellenőrizniük kell a nemzeti átültetést, valamint igénybe kell venniük az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását.

A **továbbképzés** lehetősége valamennyi tagállamban adott, de az azon való részvétel nem mindenütt kötelező. A továbbképzés nem minden esetben terjed ki az uniós vívmányokra és az igazságügyi együttműködés eszközeire.

Az uniós vívmányokról szóló képzést szisztematikusan be kell építeni a gyakorló jogászoknak szóló alapképzésbe, ezzel is jelezve, hogy a nemzeti és az uniós jogszabályok kölcsönhatásban állnak egymással, és érintik a gyakorló jogászok mindennapos gyakorlatát.

Az Európai Bizottság felszólítja a **tagállamokat és a jogi szakmákat, hogy érjék el, hogy a gyakorló jogászok – különösen a bírák és az ügyészek – pályájuk folyamán legalább egy hetes képzésben részesüljenek az uniós vívmányokról és eszközökről.**

*Az Európai Bizottság igyekszik **megerősíteni** az érdekeltek közötti **együttműködést**, és aktívan ösztönözni a nemzeti igazságügyi képzőintézményekből álló **társulásokat és regionális csoportokat** közös képzések kidolgozására.*

A meglévő európai szintű erősségek kihasználása

A meglévő igazságügyi képzőintézmények, valamint a gyakorló jogászokat összefogó európai hálózatok megbízható eszközeül szolgálhatnak az európai igazságügyi képzés jelentős mértékű megerősítésének. A képzések tartalma, a tevékenységek gyakorisága és a résztvevők száma terén azonban még mindig hiánypótlásra van szükség.

Az európai szintű szakmai szervezetek szerepe

A jogi szakmák **európai szervezetei** – például a CCBE, a CNUE, az ENCJ, az Európai Unió Legfelsőbb Bíróságai Elnökeinek Hálózata és a Bírák Európai Unió Fóruma a Környezetért – fontos koordinációs szerepet töltenek be.

Ezek a szervezetek a **kulcsfontosságú partnereink** az európai igazságügyi képzés előmozdítása, a képzések tartalmának és a képzéseken alkalmazott módszerek relevanciájának értékelése, a rendelkezésre álló képzési forrásokra vonatkozó információk terjesztése és a fokozott részvétel biztosítása terén.

A jogi szakmák európai szervezeteinek tovább kell fejleszteniük a képzési tevékenységeiket és közös tanterveiket, és meg kell osztaniuk tagjaikkal bevált gyakorlataikat. E szervezetek európai igazságügyi képzésben való folyamatos részvétele elengedhetetlen.

¹⁸ Lásd a 4. oldalon a 15. lábjegyzetet.

Az ERA és más európai szintű képzőintézmények tevékenysége

A különböző nemzetiségű résztvevőknek szóló képzések lefolytatására különösen alkalmasak az európai szintű **igazságügyi képzőintézmények**.

Az ERA¹⁹ gyakorló jogászok számára kínál továbbképzést (2010-ben 1 303 fő vett részt képzésein). A multikulturális közönségnek szervezett sikeres uniós jogi szemináriumok területén széleskörű tapasztalatokkal rendelkezik. Az ERA fontos szerepet játszik a csatlakozó és tagjelölt országokban bevezetendő igazságügyi képzés kidolgozásában is.

Az ERA aktív módszereken – többek között informatikai eszközökön – alapuló nyári európai büntetőjogi kurzusokat szervez a különböző tagállamok bíráinak, ügyészeinek és védőügyvédeknek, amelyek során a résztvevők új ismereteket szerezhetnek a határokon átnyúló büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés eszközeinek alkalmazásáról.

Más európai képzési szervek is foglalkoznak tevékenységi körükön belül gyakorló jogászok képzésével, így például az Európai Közigazgatási Intézet (EIPA) keretein belül működő Bírák és Jogászok Európai Központja, a firenzei Európai Egyetemi Intézet (EUI) és az Európa Tanulmányok Szakkollégiuma.

Az Európai Bizottság – a köz- és a magánszektor részvételének figyelembe vételével – együtt fog működni az ERA-val és az európai igazságügyi képzőintézményekkel annak érdekében, hogy minél több jogi szakember vehessen részt magas színvonalú képzésen.

¹⁹

[ERA](#).

Az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat

Az EJTN²⁰ hálózata a nemzeti igazságügyi képzési struktúrákból és az ERA-ból áll. A hálózat összehangolja tagjai fellépéseit, megosztja tagjaival a bevált eljárásokat, nemzeti szinten használható közös tantervet dolgoz ki a **bírák és ügyészek** számára, továbbá aktív képzési módszereken alapuló szemináriumokat szervez. Tevékenységeiben évente csaknem 2 000 bíró, ügyész és oktató vesz részt. 2005 és 2010 között az EJTN 2 175 bíró és ügyész számára szervezett **bíróági cserét**, amelynek során a tapasztalt szakemberek átadhatták egymásnak bevált eljárásaikat és megoldásaikat.

Az EJTN-nek el kell köteleznie magát **struktúrája fenntarthatóságának megerősítése** mellett, és stratégiát kell **kidolgoznia** annak érdekében, hogy minél több tagállam minél több gyakorló jogászat elérhesse. Az EJTN-nek meg kell szilárdítania eddigi eredményeit, és terjeszkednie kell azáltal, hogy támogatja a nemzeti és helyi szintű oktatókat; képzési tevékenységeket szervez az igazságügyi képzőintézményekkel való partnerségben; képzési modulokat – köztük elektronikus tanulási képzési modulokat – fejleszt ki, valamint törekszik a kiváló minőségű képzési módszerek alkalmazására. Az EJTN a változás közvetítője is lehet, amennyiben biztosítja a **nemzeti struktúrák társulásai** által európai szintű társfinanszírozásra benyújtott képzési projektek kritériumoknak való megfelelését, valamint kiváló minőségét.

Az EJTN égisze alatt évente 1 200 bíróági cserét kell megvalósítani.

*Ahhoz, hogy az EJTN aktív szerepvállalásra legyen képes, valamennyi tagállamnak elkötelezettséget kell tanúsítania a pénzügyi hozzájárulások, valamint a nemzeti igazságügyi képzési struktúrái EJTN-ben való részvételének **megerősítése** iránt.*

*Amennyiben az EJTN ténylegesen meg tudja erősíteni az igazságügyi képzési tevékenységek szervezésére és koordinálására vonatkozó kapacitását, az Európai Bizottság **további támogatás** nyújtását is fontolóra veszi.*

5. AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG MINT AKTÍV PARTNER

A Bizottság a tagállamok **aktív partnereként** fog együttműködni abban, hogy sikerüljön minél nagyratörőbb célokat megvalósítani a gyakorló jogászok képzése terén. A Bizottság a nemzeti képzési struktúrák által folytatott tevékenységek mellett olyan konkrét fellépésekkel teremt hozzáadott értéket, amelyek az európai igazságügyi képzési program mennyiségének, minőségének, hatásainak és hatókörének javítására irányulnak, legyen az képzés, határokon átnyúló csere vagy kiegészítő intézkedés.

5.1. Új terjeszkedési stratégiák kidolgozása

A köz- és a magánszféra partnersége

A képzés nem az állami szféra kiváltsága – ez jól látható például az ügyvédi kamarák tevékenységén. A jog érvényesülésén alapuló, gyorsan változó európai térség kihívásainak felvállalásához a köz- és a magánszféra partnersége is további eszközt biztosíthat. A bevált eljárásokból kiindulva az új közös szerveződések további képzési tevékenységeket tehetnek

²⁰ [EJTN](#).

lehetővé, miközben semmi nem veszélyeztetné a célközönség függetlenségét. Fontolóra lehet venni emellett a nyelvi képzést és az elektronikus tanulást is.

A finn ügyvédi kamara például a turkui, a helsinki és a lappföldi egyetemmel, valamint az igazságügyi minisztériummal karöltve szervez ügyvédek, bírák és ügyészek számára jogi tanfolyamokat.

A köz- és a magánszféra együttműködésében központi szerepet játszhatnak az olyan szervek, mint az ERA.

Az Európai Parlament mindig is támogatta az egyetemekkel való együttműködést. A Bizottság a jövőben előmozdíthatná az egyetemek, az igazságügyi képzőintézmények és az ügyvédi kamarák közötti úgynevezett „tudásfejlesztési partnerségeket”, amelyeket az Európa 2020 stratégia²¹ is ösztönöz. A Bizottság ezért le kívánja vonni annak a vállalkozások és képzőintézmények bevonásával jelenleg zajló projektnek²² a tanulságait, amely új tantervek és tanfolyamok kidolgozására és végrehajtására, innovatív képzési módszerek kidolgozására, valamint a felsőoktatás és a magánszektor közötti tudás áramlásának megkönnyítésére irányul.

Az Európai Jogi Intézet²³ egyetemi oktatókkal és a gyakorló jogászokkal folytat együttműködést gyakorlati vonatkozású kutatási projekteken. Ezért feltehetőleg hasznos információkat tud biztosítani arról, hogy milyen témákkal kell biztosítaniuk a hiánypótlást a képzőintézményeknek.

Az Európai Bizottság tovább kívánja ösztönözni a köz- és a magánszféra innovatív képzési megoldások kidolgozására irányuló partnerségeit.

A képzési tevékenységek kölcsönös elismerése

Programokat kell indítani annak érdekében, hogy minden résztvevő hazájában elismerjék a más tagállamokban teljesített képzéseket. Erre jó példa a francia, a luxemburgi és a belga kamara partnersége, amelyek beszámítják tagjaik éves képzési kötelezettségeibe a közös tevékenységekben való részvételt.

A tapasztalatok leszűrése

Az igazságügyi képzésben fel kell használni a szakképzés más területein szerzett know-how-t és szaktudást is. Ezzel elkerülhetőek a párhuzamos erőfeszítések, és előtérbe kerülhet a minőségi képzési termékek újbóli felhasználása.

Az Európai Bizottság évente találkozót szervezhetne a jogi szakmák számára, amelyen új szemléletmódokat dolgozhatnak ki a tevékenységekre vonatkozóan, és megkönnyíthetnék a bevált eljárások cseréjét.

²¹ Az úgynevezett „tudásfejlesztési szövetségeket” vagy „partnerségeket” az Európa 2020 stratégia egyik kiemelt kezdeményezése, az [Innovatív Unió](#) című 2010. évi közlemény helyezi előtérbe.

²² [Pilot project for the development of knowledge partnerships](#) (a tudásfejlesztési partnerségek fejlesztő kísérleti projekt).

²³ [Európai Jogi Intézet](#).

5.2. Pénzügyi támogatás biztosítása

2007 és 2010 között összesen 35,5 millió EUR összegű projektfinanszírozás és társfinanszírozás jutott az európai igazságügyi képzés céljaira. Ez mostanáig évente 4 000–9 000 gyakorló jogász képzését tette lehetővé. Mindez azonban korántsem elegendő, tekintve, hogy a célközönség igen nagy, és az uniós vívmányokkal kapcsolatos tájékozottság különösen fontos.

Ki kell egészíteni a finanszírozást, ami látható eredményeket hoz majd a támogatható tevékenységek kiterjedése és mennyisége tekintetében, így a képzéseken még több gyakorló jogász részt tud venni, és jobban ki lehet használni a meglévő érdekeltek erősségeit.

A Bizottság már a jelenlegi pénzügyi keret alapján meg fogja erősíteni az európai igazságügyi képzést azzal, hogy meglévő munkaprogramjaiban **kiemelt területként** kezeli azt, és valamennyi lehetséges eszközt felhasznál a **pénzügyi támogatás növelésére**. A Bizottság aktívan fogja ösztönözni **támogatásaival** azon több tagállamot célzó képzések kidolgozását, amelyek az uniós vívmányokra és a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerekre irányulnak²⁴. Az odaítélési kritériumok megállapításakor előnyt élveznek azok a gyakorlatorientált, nagyszabású és hosszú távú projektek, amelyek aktív képzési módszereken alapulnak, fenntartható eredményeket biztosítanak, és széles célközönséget érnek el. A Bizottság emellett uniós vívmányokra vonatkozó képzési modulokat is rendelkezésre bocsát, ennek példái a már sikeresen kidolgozott uniós környezetvédelmi jogi modulok.

A Bizottság törekszik pályázati felhívásai koherenciájának és stabilitásának növelésére is, valamint arra, hogy lehetővé tegye a projektgazdák számára az **európai forrásokhoz való könnyebb hozzáférést**. A Bizottság jelenleg azt **vizsgálja, miként tudná előmozdítani Horvátországot²⁵, a tagjelölt, a potenciális tagjelölt és a szomszédságpolitikában részt vevő országok** európai igazságügyi képzési projekteken való részvételét.

Az Európai Bizottság a meglévő programokon belüli forrásait a képzésekre fogja összpontosítani annak érdekében, hogy támogassa a nagyobb európai hatást kifejtő, magas színvonalú európai igazságügyi képzési projekteket.

Az új többéves pénzügyi keretben kiemelt helyen kell kezelni az európai igazságügyi képzést, és 2020-ig évente több mint 20 000 gyakorló jogász képzését kell támogatni.

6. KÖVETKEZTETÉS

Ahhoz, hogy megvalósuljon az emberek és a vállalkozások javát szolgáló, a jog érvényesülésén alapuló európai térség, elengedhetetlen az igazságügyi képzés fejlesztése. Az Európai Bizottság ezért a jelenlegi bevált tevékenységekből kiindulva, a Lisszaboni Szerződés kínálta lehetőségek alapján új dimenzióba kívánja helyezni az európai igazságügyi képzést.

A kialakítandó európai szintű képzési program alapját a következő fellépések fogják képezni:

²⁴ A képzésekre közjegyzők is jelentkezhetnek, ha az uniós vívmányok olyan területéről van szó, amelyen a közjegyzők igazságszolgáltatási tevékenységet folytatnak.

²⁵ [Az Európai Tanács 2011. június 24-i brüsszeli ülése.](#)

1. a **tagállamok** részéről: a meglévő erősségek kihasználása az igazságügyi képzőintézmények vagy a jogi szakmák által az uniós vívmányokról kidolgozott képzési tevékenységek fejlesztése érdekében;
2. az **európai szintű partnerek** részéről: az együttműködés fejlesztése, valamint a tevékenységek és a cserék számának növelése az európai szintű szakmai szervezetek, a képzőintézmények vagy az EJTN útján;
3. az **Európai Bizottság** részéről: a minőségi képzési projektekre fordított pénzügyi támogatás növelése, az igazságügyi képzőintézményekből álló társulások előmozdítása, 2020-ig lehetőleg évi 20 000 gyakorló jogász európai szintű képzésének megvalósítása, a modern technológiák – különösen az európai igazságügyi portál – igénybevételének ösztönzése.

Ahhoz, hogy az igazságügyi képzés elérje a valódi európai szintű igazságügyi kultúra megvalósításához szükséges kiváló minőséget, erős elkötelezettségre van szükség. Az Európai Bizottság felszólítja a szereplőket, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket: különítsék el a szükséges költségvetési forrásokat, biztosítsanak elegendő időt a részvételhez, dolgozzanak ki ösztönzőket, és tegyenek egyértelmű kötelezettségvállalásokat.

Az Európai Bizottság abban bízik, hogy az említett nagyratörő fellépések eredményeképpen 2020-ig több mint 700 00 gyakorló jogász vehet majd részt legalább egy európai igazságügyi képzésen vagy cserén.